

WACHTKOSTEN EN DE DIENSTENRICHTLIJN

Dr. Wim Marneffe
Universiteit Hasselt
1 maart 2012

Overzicht presentatie

- Inleiding
- Europese Dienstenrichtlijn:
 - Algemeen
 - Vergunningen
- Wachtkosten:
 - Wat? Hoe meten?
 - Economische impact: macro- en micro-economisch
- Conclusies

EDRL: algemeen

- Ingevoerd in 2006 om interne markt voor diensten te versterken.
- Te veel hinder voor dienstverleners in Europa.
- Beschermen van economische vrijheid van dienstverleners.

EDRL: algemeen

- Dienstensector in EU ongeveer goed voor 70% van het BBP en 70% van de tewerkstelling.
- Diensten zijn goed voor 1/5 van de handel in Europa.
- Slechts 8% van de KMO's doen handel in andere EU landen.
- Vooral KMO's voelen hinder van regelgeving. Relatief meer kosten voor KMO's.

EDRL: vergunningsstelsels

- Art 9: screenen vergunningsstelsels op noodzakelijkheid en motiveren waarom ex-post controle niet voldoende zijn.
- Art 10: vergunningscriteria moeten objectief, noodzakelijk, proportioneel, transparant en duidelijk zijn.
- Art 13: stilzwijgende vergunning: als vergunning niet binnen de wettelijke termijn wordt behandeld, wordt de vergunning als toegekend beschouwd.
- Art 5: administratieve procedures moeten 'voldoende' eenvoudig zijn.
- Art 15: een grondig onderzoek van het niet-discriminatoir karakter van vereisten alsook de noodzakelijkheid en de evenredigheid ervan.

Impact van vergunningsstelsels

- Tot op heden focus op administratieve lasten.
- Van Stel en Stunnenberg: de gepercipieerde complexiteit om een zaak te starten is één van de belangrijkste factoren voor het aantal starters.
- Deadweight loss/welvaartsverlies
- Wachtkosten

Wachtkosten: wat?

- Gemiste inkomsten/opportuniteiten tijdens het wachten op een vergunning.
- Voorbeeld opening winkel
- Heeft impact op beslissing om te starten.
- Wachten of niet?

Wachtkosten: impact

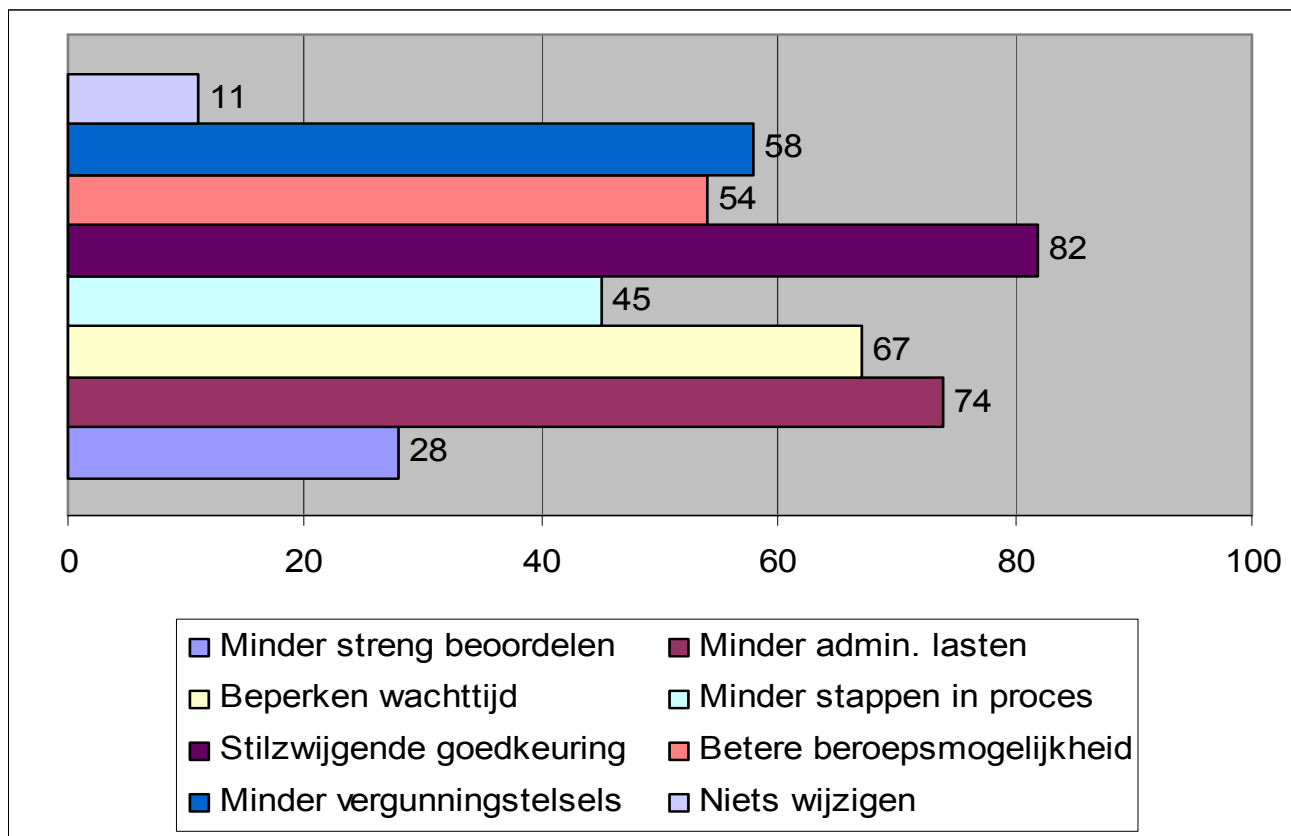
- Macro-economisch:
 - Impact van regelgeving en instituties op economische groei is al vaak onderzocht. Positief verband.
 - Onderzoek verband tussen wachttijd voor ondernemers en economische groei.
 - Variabelen: tijd om zaak op te starten, tijd om bouwvergunning aan te vragen, tijd om uitbatingsvergunning te krijgen, tijd om eigendom te registreren, tijd om te importeren/exporteren, tijd om contracten te handhaven.
 - Cross sectie panel: 135 ontwikkelde en ontwikkelde landen.

Wachtkosten: impact

- Macro-economisch: resultaten:
 - Belangrijkste variabelen:
 - Tijd om bouwvergunning te krijgen
 - Tijd om zaak te starten
 - Tijd om te importeren/exporteren
 - Daling van wachttijden met 10 dagen leidt tot extra groei van 0,1%.
 - Daling wachttijden met 10% zou leiden tot extra economische groei van 0,78%. (België)
 - Minder ontwikkelde landen kunnen tot 1,67% van BBP/capita vooruitgaan.

Wachtkosten: impact

- Micro-economisch: 276 Vlaamse ondernemers

Wachtkosten: impact

- Micro-economisch:
 - Hoe tijd waarderen? Geen markt voor wachttijd voor vergunningen.
 - Stated preference onderzoeken.
 - Betaalkaart
 - Keuze-experiment
 - Bevraging van 276 Vlaamse ondernemers naar hun bereidheid tot betalen voor het verminderen van wachttijd. Testpanel van 12 ondernemers.

Wachtkosten: impact

- Micro-economisch: resultaten
 - BTB hangt af van juridische vorm van onderneming:
 - Eenmanszaak: 1249,80 euro (20,83 euro/dag)
 - BVBA: 2038,20 euro (33,97 euro/dag)
 - NV: 2566,20 euro (42,77 euro/dag)

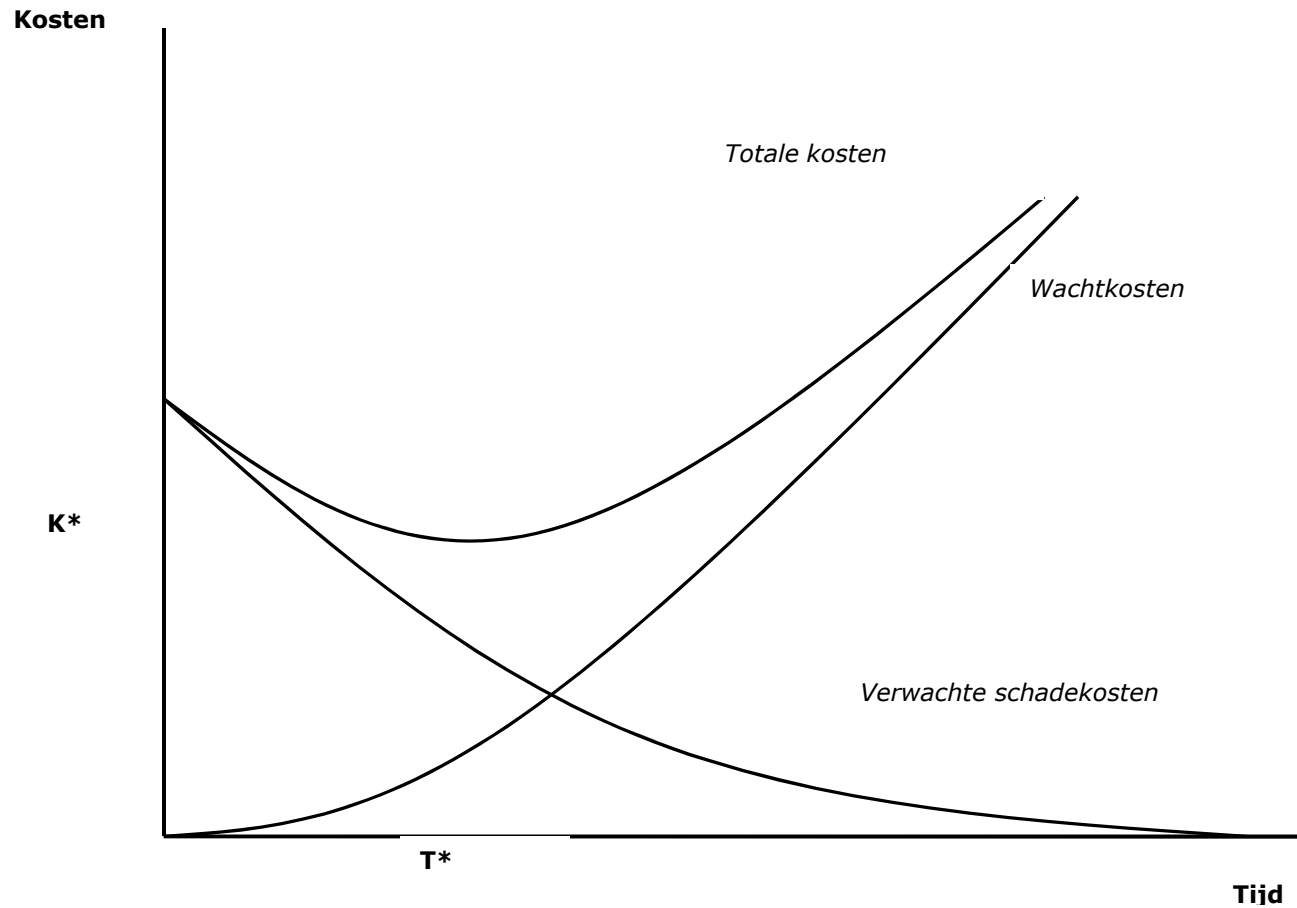
=> Relatief hechten kleine ondernemingen meer belang aan minder wachten. Mogelijke oorzaak: spreiding van activiteiten door grotere ondernemingen.
 - BTB hangt af van wachttijd laatst aangevraagde vergunning en aantal aangevraagde vergunningen.
 - BTB hangt af van de positie in de onderneming (leidinggevend of niet)
 - BTB hangt relatief weinig af van de sector. Bouwsector ligt hoger dan andere sectoren.

Optimale wachttijd?

- Redelijke termijnbeginsel
- Vergunning: overheid moet binnen “redelijke” termijn een beslissing nemen.
- 2 beginselen:
 - Rechtszekerheidsbeginsel
 - Voorzorgsbeginsel (baten van wachten)
- 2 kostensoorten:
 - Wachtkosten
 - Vermeden schadekosten

Optimale wachttijd?

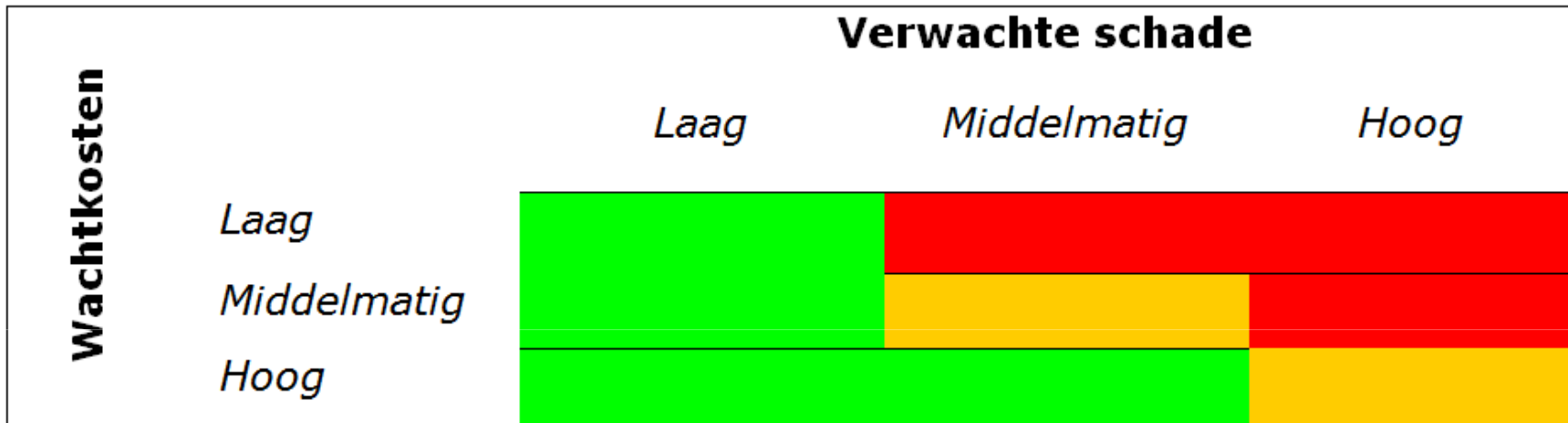
- Optimale wachttijd:

Optimale wachttijd?

- Bij opmaken nieuwe wetgeving:
 - Nadenken over termijn van vergunningsprocedures. Bvb in RIA of DIT.
 - Nagaan welke risico's er zijn.
 - Hulpmiddel: matrix

Optimale wachttijd?

Conclusies

- EDRL: extra focus op vergunning als instrument.
- Kostensoorten vergunningen: ook wachtkosten en welvaartsverlies => bepalen evenredigheid.
- Wachtkosten:
 - Significant verband met groei
 - Vooral voor kleine ondernemers relatief zwaarder
- Rekening houden met wachtkosten bij screening regelgeving in kader van EDRL, maar ook bij opmaak nieuwe regelgeving.